Poštnina plačana v gotovini. Posamezna številka 1.25 Din.

DELAVSKA POLITIKA

Izhaja dvakrat tedensko, in sicer vsako sredo in vsako soboto.
Uredništvo in uprava: Maribor, Ruška cesta 5, poštni predal 22, telefon 2326.
Podružnice: Ljubljana, Delavska zbornica — Celje, Delavska zbornica — Trbovlje, Delavski dom — Jesenice, Delavski dom. — Rokopisi se ne vračajo. Nefrankirana pisma se vobče ne sprejemajo. — Reklamacije se ne frankirajo.

Malih oglasov, ki služijo v posredovanje in socijalne namene delavstva ter nameščencev, stane vsaka beseda 50 para. — Malih oglasov trgovskega značaja stane beseda Din 1.—. V oglasnem delu stane petitna enostolpna vrsta Din 1.50. — Pri večjem številu objav popust. — Naročnina za Jugoslavijo znaša mesečno Din 10.—, za inozemstvo mesečno Din 15.—. Čekovni račun št. 14.335.

Štev. 11 | Sobota, 9. februarja 1935 | Leto X

Socialnopolitična zakonodaja in delavstvo

Da vzamemo samo en primer — vprašanje odškodnine za nadurno delo

Socijalnopolitične pravice delavstva so važna pridobitev delavskih bojev in nujni produkt gospodarskega in kulturnega razvoja. Tako bi kratko označili ta proces, ki se vrši v današnjem gospodarskem sistemu. Socijalnopolitične pravice so utemeljene od takrat, ko se gode delavstvu socijalne krivice, to je, od takrat, ko ni več zasigurana njegova socijalna eksistenca in ko ga družba ali deli družbe s svojim sistemom politično in socialno izkoriščajo. Socijalne pravice so torej upravičene in prav tako je delavec dolžan te pravice braniti ne le v svojem osebnem, marveč v splošnem interesu.

Uveljavljen imamo v večjih obratih osemurni delavnik; za čezurnino je določena posebna odškodnina. Desettisoče nadur se pa opravi skrivaj ali oblastem prijavljenih, za katere se ne plača nič odškodnine. Tako opravljajo ti delavci nadure brez zakonite odškodnine, dočim mora postopati brez kruha v državi

več kakor 200.000 delavcev.

To je očividno v škodo zaposlenim, čeprav imajo pravico do odškodnine za nadure, ki je ne dobe, še bolj je pa v škodo nezaposlenim, ki bi sicer mnogi dobili delo, če bi se spoštovala tozadevna socialnopolitična zakonita določba, ker bi delodajalec rajši najel več delavcev kakor pa da bi plačeval odškodnino za nadure.

To je samo malenkosten primer, kakšne posledice utegne imeti kršenje zakonitih določb.

Seveda je v tem boju treba razumevanja in previdnosti. Treba je taktiko pretehtati in presoditi, po kateri poti se da izsiliti izvrševanje socialnopolitičnih zakonov, da bo imelo pozitiven in trajen uspeh. Vsekakor pa je delavstvo samo in le delavstvo čuvar pridobljenih socialnopolitičnih pravic in tudi novih pridobitev.

Izpregovorimo o tem še prihodnjič v našem listu, ker hočemo s tem zgledom samo opozoriti na važnost tega problema.

Rešitev samo v demokraciji

Glas iz Švice

Švicarji bi radi izpreminjali ustavo. Gre seveda za omejitev veljavnih svoboščin. Švicarska svobodomiselna stranka je imela te dni svoj strankin kongres ter se je izrekla, čeprav je vladna večinska stranka z 259 glasovi proti 50 proti reviziji ustave. Podpredsednik zveznega sveta Mayer je, kažoč na razvoj v raznih sosednjih deželah, nujno poudarjal potrebo ohranitve demokracije. Stremljenje po svobodnejših življenjskih razmerah se ne da zatreti ali celo odpraviti. Vemo, da imata tudi demokracija in svoboda napake. Toda država je vendar zmožna poplemenitve. Naša dolžnost je, da se demokracija vsebinsko okrepi. Potrebni nam bodo hudi napori, da se prerinemo skozi današnjo krizo. Rešitev pa bo mogoča le na podlagi demokracije, v duhu bratstva in solidarnosti, v storitvi nujne skupnosti švicarskega naroda. Istočasno se mora vršiti delo za poplemenitev demokracije in poplemenitev človeka kakor tudi stranke.

Razpust narodne skupščine

Nove volitve 5. maja 1935

Jugoslovanska vlada je na svoji seji dne 6. t. m. **sklenila razpust narodne skupščine.**

Nove volitve v narodno skupščino bodo dne 5. maja 1935.

*

Z razpustom tega parlamenta je jako ustreženo splošnemu javnemu mnenju.

Volitve v narodno skupščino se bodo vršile po veljavnem volilnem redu, torej javno. Pogoji za postavljanje kandidatov so sicer nekoliko komplicirani, vendar ni izključeno, da bi socialistično delavstvo utegnilo nastopiti s svojimi kandidaturami, če se mu bo zdelo oportuno v sedanjih razmerah.

Skrbeti moramo torej, da nas dogodki ne zalotijo nepripravljene. Najboljša priprava pa je agitacija za naš delavski tisk, ki bo igral v volilnem boju važno vlogo.

Pri teh volitvah bo posebno važno vprašanje, ali naj v bodoče vlada politični monopol, ali pa naj zmagajo konstruktivne politične sile ter ob demokratičnem sodelovanju rešujejo notranje in zunanje probleme v interesu splošnosti.

Nove volitve naj pomenijo novo, boljšo politiko, čeprav še po starem volilnem redu. Tudi pri javnih volitvah sme in mora pošten volilec zastopati svoje prepričanje, ki služi splošnim interesom. To tembolj, ker se nahajamo na pragu neke nove dobe, ki nam je še sicer neznana, vendar pa pričakujemo od nje kaj boljšega.

Po razpustu narodne skupščine

Razpuščena narodna skupščina je bila izvoljena 8. novembra 1931. Tedaj je bil predsednik vlade general Pero Živković. Pozneje so predsedovali vladi dr. Marinković, dr. Srskić, Uzunović in od 21. decembra 1934 dalje B. Jevtić. V zbornici je bilo 305 poslancev. Med njimi 29 aktivnih in bivših ministrov, 51 trgovcev in industrijcev, 43 agronomov in posestnikov, 22 duhovnikov, 20 profesorjev in učiteljev, 19 županov, 19 penzijonistov, 12 zdravnikov, 12 zasebnih uradnikov, 9 časnikarjev in 7 drugih podjetnikov.

Nova zbornica bo štela 370 poslancev. Javna volitev v nedeljo dne 5. maja 1935 se bo vršila v zmislu volilnega zakona z dne 10. septembra 1931, oziroma dopolnil z dne 24. marca 1933.

Za udeležbo pri volitvah se postavljajo liste z državnim nosilcem kandidatne liste. To listo mora podpisati v polovici vseh srezov, ki se nahajajo vsaj v šestih banovinah, po 30 volilcev. Sreski kandidati pa lahko kandidirajo, če jih sprejme nosilec na svojo listo.

Dravska banovina voli 29 poslancev, to je, Ljubljana in okolica ter Maribor levi breg po dva, ostali srezi po enega. Na področje bivše mariborske oblasti pripada 15, na področje ljubljanske pa 14 poslancev.

Razpust narodne skupščine je tudi v inozemstvu zbudil prijeten vtisk, češ, da je sedanja vlada trdno odločena voditi politiko sporazuma na znotraj in zunaj.

Na volitvah ima tudi delavstvo prav velik interes. V volilni borbi se delavstvo ne bo spuščalo v gnusno borbo, ki jo nekateri že pričenjajo. Seveda gre tem le za korita in monopol oblasti. Delavstvo vidi v vsakih volitvah dostojno in pošteno borbo za socialnopolitične pravice. V taki borbi pa ni mesta za demagogijo in farizejstvo, ni mesta za korupcijo in podpiranje predpravic reakcije, ki tekmuje med seboj.

Če se delavstvo odloči, kar se najbrže zgodi, da aktivno stopi v volilno borbo, potem se bo tudi pošteno in resno borilo za svoj vplив v narodni skupščini.

Vlada očividno ne misli na izpremembo režima, ker je tako naglo razpustila skupščino in razpisala volitve po veljavnem volilnem redu. Vendar je pričakovati, da se bo nova opozicija (nekdanjih demokratov, nezadovoljnih radikalov in slovenskih klerikalcev etc.) skušala pri volitvah uveljaviti. Mi nismo pozabili nerodne politike teh strank pred 6. januarjem 1929 in pozneje. Prav dobro vemo, da so te stranke v veliki meri zakrivile takratne razmere. Ker mi ne moremo biti za reakcijo ali iti z njo, se moramo žilavo pripraviti na volilno borbo. Pred seboj imamo naše klerikalce, ki odločno trdijo, da mora delavec ostati hlapec in suženj svojega gospodarja, zagovarjajo fašistična nasilstva nad delavstvom in vladni režim, v kterem delavci in nameščenci ne smejo imeti vpliva. Taka reakcija pri nas ni potrebna niti s stališča imovitejših slojev, naravnost uničevalna pa je za vse delovne sloje, obrtnike in tudi male kmete.

Upajmo, da nam to zlo ne grozi, če nam pa grozi, ga moramo odbiti z vso svojo delavsko častjo in silo.

Aktivna trgovinska bilanca

Do skrajnosti zmanjšan uvoz

Celoten uvoz v našo državo 1934 je znašal 875.524 ton v vrednosti 3.573.297.932 Din, to je, 82.000 ton v vrednosti 61 milijonov dinarjev več kakor 1933. Izvoz pa je znašal 1934 3,584.292 ton v vrednosti 3.878,203.123 Din. To je za 654.000 ton v vrednosti 500 milijonov dinarjev. Trgovinska bilanca je torej aktivna za 304 milijone 905 tisoč Din.

Stavka pekovskih pomočnikov v Zagrebu končana

Po posredovanju oblasti se je ustanovilo obojestransko arbitražno sodišče, ki bo razsojalo vse spore med delodajalci in delojemalci. Banska odredba o nočnem miru v pekovski obrti pa ostane še nadalje v veljavi.

V raznih francoskih mestih je prišlo zadnje dni med nacionalno in socialno fronto do krvavih spopadov.

K programu vlade

Še več je potrebnega

Ministrski predsednik je v svojem ekspozeju na Svečnico razvijal program vlade, iz katerega odseva pozitivna politika. Za nas je najvažneji del, da je dovolila vlada eno milijardo kredita za dobo dveh let za javna dela. V ostalem govoru je pomemben poudarek, da je treba dvigniti konzum in splošni socialni položaj.

Tu sem spada nedvomno omejitev grozovitega izkoriščanja delavstva, ki ga je mogoče omejiti s sprejetjem

zakona o minimalni plači

kakor tudi zlasti

z zvišanjem davka prostega eksistenčnega minimuma

od sedanjih Din 4800 vsaj na Din 12.000 letno.

Nadalje je pogoj za izboljšanje socialnih razmer točno izvrševanje socialnopolitične zakonodaje in

uvedba invalidskega, starostnega in zavarovanja za nezaposlene.

Te zahteve so tako tesno vezane z gospodarskim poživitvenim programom, da se da le z njih izpolnitvijo doseči resničen uspeh.

Rusija je nezaupna

Londonski dogovori in Rusija

Londonski dogovori niso prav konkretni. Vršili so se vsekakor v znamenju nevarnosti, ki preti z vzhoda (od Nemčije) bodisi na kopnem ali v zraku. Poudarjali so vojno z vojnimi letali, ki je kaj nevarna za velika mesta.

V Rusiji pogajanja med Francijo in Anglijo niso napravila najboljšega vtisa. Rusija dolži Anglijo, da hoče zmanjšati politični vpliv Rusije v Evropi, ki si ga je pridobila s sklenitvijo političnih odnošajev z državami v Evropi. Politika Anglije gre za tem, da se stvori koalicija oziroma pakt štirih velesil in s tem sankcionira brezpomembnost vzhodnega pakta, če pride do njega.

Za obletnico

krvavega 12. februarja

v Avstriji je podvzel klerofašistični režim ogromne varnostne ukrepe. Fašistični samozvanci se bojijo maščevanja delavstva, ki se bo slej ko prej vendarle otreslo svojih pobožnih tiranov in si zopet priborilo svobodo.

Predsednik balkanske zveze

Danes poteče leto dni, odkar obstoja balkanska zveza. V zmislu statuta prevzame ob tej priliki predsedstvo rumunski zunanji minister Titulescu. V minulem letu je predsedoval zvezi grški zunanji minister Maksimos.

Vse pogodbe nedeljiva celota

Londonski dogovori niso simpatični Nemčiji in tudi Rusiji ne. Zato izjavljajo francoski oficijelni krogi, da bodo vse pogodbe nedeljivo vezana celota. Nobena pogodba ne bo samostojna. Tudi vzhodni pakt ali konvencija o zračni vojski bodo vzajemno sprejete in podpisane.

Zasedanje banskega sveta

Dravske banovine

V pondeljek je pričel zborovati banski svet v dravski banovini. Po ekspozeju namestnika bana dr. Pirkmajerja se je pričela razprava o proračunu. Proračun se je obravnaval brez temeljitih izpreminjevalnih predlogov.

Govorili so o reorganizaciji občin. V dravski banovini je 377 občin, med njim štiri mestne po zakonu o mestnih občinah. Reorganizacija občin je v delu.

Po kriminalni statistiki je bilo na ozemlju Dravske banovine 7759 kaznjivih dejanj, kvalificiranih kot zločini ali prestopki in 32.652, označenih kot prestopki. Umorov je bilo v banovini 75, težkih telesnih poškodb 542, 176 požigov, 6815 tatvin, 41 ropov in 153 samomorov. V veliki meri je črno poročilo posledica neugodnih socialnih razmer.

V nadaljnjem so se obravnavale v mirni debati vse točke proračuna.

V sredo in četrtek se je bavil banski svet s kmetiškim in veterinarskim proračunom. Seja se še v petek in najbrže v soboto nadaljuje.

Uvedba tajne volilne pravice

Demokratizacija Sovjetov?

Izvršni odbor komunistične stranke je pooblastil predsednika sveta ljudskih komisarjev, Molotova, da predloži VII. kongresu sovjetov sledeče smernice za spremembo sovjetske ustave:

1. Širša demokratizacija sovjetskega volilnega sistema v tem smislu, da se dosedanja neenaka volilna pravica zamenja z enako, posredna z direktno in javni način volitev s tajnim.

2. preciziranje socialno-gospodarskih temeljev ustave v tem smislu, da se jo spravi v soglasje z današnjim razmerjem sil raznih ljudskih plasti in razredov sovjetske zveze. Pri tem naj se zlasti vpoštevajo spremembe, ki so jih prinesle pridobitve revolucije, na primer ostvaritev nove, močne industrije, likvidacija meščanstva, zmaga kolektivizma v poljedelstvu, odprava zasebne in utrditev skupne, socialistične lastnine v sovjetski družbi.

— — —

Doma in po svetu

Državni proračun, ki je bil predložen finančnemu odseku, še ni sprejet. Tudi finančni odbor ne bo več zasedal. Vlada bo gospodarila do novega parlamenta z naredbenim potom odobrenimi proračunskimi dvanajstinami.

Važno opozorilo za delodajalce! Okrožni urad razglaša: Zakon o zavarovanju delavcev nalaga vsem delodajalcem dolžnost, da svoje delavce in nameščence prijavijo Okrožnemu uradu v zakonitem roku 8 dni. Ako delojemalec zboli pred prekasno vloženo prijavo ali pa še v roku 8 dni po prekasni prijavi, nastane za delodajalce regres, to se pravi, da ima Okrožni urad dolžnost izterjati od delodajalca vse stroške, ki so nastali radi bolezni prepozno prijavljenega delavca. Zaradi prekasnih prijav se regresni plačilni nalogi stalno množe. Običajno so ti stroški visoki. V nekaterih primerih ti stroški narastejo celo na Din 10.000 in več, stroški preko 1000 do 3000 Din pa so zelo pogosti. Največ zakasnelih prijav dobiva urad za vajence, služkinje in nameščence malih obrtnikov.

900 požigov oziroma požarov je bilo lani v dravski banovini. To število je ogromno. Nikakor ni toliko požarov neizogibnih; tudi ni verjetno, da bi nastali po elementarni sili ali malomarnosti. Požari so povzročili okoli 15 milijonov škodo. Pač je potrebno, da taka manija preneha.

Bat'a žanje v Jugoslaviji. Podjetje Bat'a ima v Jugoslaviji svoje tovarne, katerih obratni kapital je znašal doslej 5 milijonov dinarjev. Sedaj zviša to podjetje svoj obratni kapital na 20 milijonov dinarjev. V ta namen izda 3000 novih delnic. Obrat se bo s tem silno povečal in povišal produkcijo gumijevih in čevljarskih izdelkov.

Habsburžanom vrne Avstrija njih zaplenjeno imetje. V Avstriji se mudi več članov habsburške rodbine, ki se pogajajo z vlado glede vrnitve zaplenjenega imetja. Vlada pravi, da to zahteva pravica. Kako pa je vlada rekla, ko je zaplenila delavske ustanove.

Tudi delnice Škodovih tovarn na Čehoslovaškem so se podražile. To znači, da tovarna dobiva večja naročila za vojni material.

Senator Jan Jokl umrl. V Tropavi je v nedeljo ponoči umrl socialnodemokratični senator Jan Jokl. Rojen je bil na Dunaju 1878 in od 1897 v delavskem gibanju. Pripadal je nemški socialnodemokratični stranki na Čehoslovaškem. Prej je bil poslanec, od 1925 pa senator. Urejeval je strankina glasila.

Na Angleškem so znižali podpore nezaposlenim. Zaraditega je nastal v poslanski zbornici velik odpor poslancev delavske stranke in poslušalci so pričeli kričati: »Proč s tem zakonom!«, proč z zakonom o nezaposlenosti in proč s to vlado«. Nekdo izmed navzočih poslušalcev je zaklical predsedniku vlade Macdonaldu, da je izdajalec. Redarji so poslušalce odstranili, vendar je dogodek zbudil v zbornici, ki ni vajena takih protestov, jako mučen vtisk.

Ali si že poravnal naročnino? Ako še ne, stori takoj svojo dolžnost!

Celjski kovinarji na pohodu!

Preteklo nedeljo se je vršil v Unionski dvorani občni zbor celjske podružnice SMRJ, kateremu je predsedoval s. **Jaka Vodopivec.** Občni zbor je pokazal, da so celjski kovinarji do dobrega utrdili svojo organizacijo in da se tudi zavedajo njenega pomena. Številni gostje, kot zastopniki sorodnih organizacij in institucij so pa dokaz, da se delavski pokret tudi iz ostalih krajev živo interesira za prevažno postojanko celjskih kovinarjev.

Iz poročil funkcijonarjev smo posneli, da ima podružnica okoli 800 redno plačujočih članov in je imela v preteklem letu dohodkov za račun centrale Din 61.116.— za račun podružnice pa 15.545 Din, kar kaže, da tudi finančna moč odgovarja številčni moči organizacije.

Pri otvoritvi občnega zbora so zapeli pevci »Svobode«, katerih je tudi preko polovico kovinarjev: »Delavski pozdrav«. Nato so bili pozdravni govori gostov. V imenu moščanske podružnice SMRJ je prav prisrčno pozdravil občni zbor s. **L. Ogrin,** želeč podružnici najlepši razvoj. Posebej moramo omeniti prisrčen in lepo sestavljen pozdravni govor s. Cecilije Kocjančič iz iste podružnice. V imenu celjske »Svobode« je krepko pozdravil občni zbor s. **Godnik,** v imenu Krajevnega medstrokovnega odbora iz Celja pa s. **F. Svetek,** ki je v svojem govoru navedel nekaj činjenic iz splošnega strokovnega pokreta iz Celja, katere radi njihove značilnosti kratko navajamo. S. Svetek je izvajal: Krajevni medstrokovni odbor, skupna instanca vseh svobodnih strokovnih organizacij v Celju, ki me je poslal, da vaš občni zbor najprisrčnejše pozdravim, se povsem zaveda velike važnosti vašega napredka, ki je obenem napredek vsega našega strokovnega gibanja. Agilnosti vašega odbora in vaših zaupnikov in zdravemu instinktu celjskega delavstva se je zahvaliti za napredek, ki ga naše strokovno gibanje zaznamuje. Še za novo leto 1934 smo imeli v Celju 650 strokovno organiziranih delavcev v naših organizacijah. Sedaj,

po komaj enem letu, pa zaznamujemo ponosno število 1600.

Posebej pa moram naglasiti, da bi nas ta visoka številka ne veselila toliko, če bi bili to sami začetniki, ki še niso prestali nikakršnih borb in nimajo za seboj nobene organizacijske tradicije. Začetniki so prav mnogokrat prav zelo korajžni in se namah po cela fabrika organizira, toda le prepogostokrat izvira njihov pogum iz nepoznanja in neupoštevanja nasprotnikove moči in na žalost se prav mnogokrat že v prvi akciji, ko se pokaže, da ima vsaka palica dva konca, ta pogum zelo izsuši in veliko število skopni, kakor pomladanski sneg. Med celjskimi kovinarji pa skoro ni nič začetnikov. Če ste se vi v tako mogočnem številu organizirali v svojo organizacijo, ste to storili po trdih preizkušnjah, ki ste jih preživeli v preteklih časih. Za vas ni novost, da pomeni organizacija trdo borbo in da se je treba včasih za najmanjši uspeh boriti in žrtvovati. Zato ne boste nikoli nepremišljeno izzivali, toda, kadar se boste borili, bo postavil vsak izmed vas celega moža.

Naj mi bo mimogrede dovoljeno, staviti nekaj pripomb k gospodarskim smernicam, ki jih je v svojem včerajšnjem radio-govoru omenil g. predsednik vlade. On je mnenja, da je potrebno storiti nekaj, da se nekatere davčne iztirjevalne pretiranosti ublaže in da se način plačevanja davkov uredi na razumen in pameten način. Če naj se upošteva davčna pretiranost za katerikoli stan, jo je treba

v prvi vrsti upoštevati pri industrijskih delavcih.

Ne rečem, da kmetje niso v krizi in da lahko plačujejo davke, toda v nobenem razmerju niso davki, če mora skoro najslabše plačani delavec plačati več davka, kakor kmet, s precej lepim posestvom. Omogočiti mu je treba, da bo za primerno ceno lahko prodal svoje produkte in da bo lahko plačal davke, ki mu pritičejo. Tudi davki industrije ne bi smeli biti kar po enem kopitu. So industrije s slabo konjunkturo, ki težko plačujejo davke. Imamo pa nekatere industrije, kakor n. pr. tekstilno, ki dela mnogokrat z 80 do 100 odstotki čistega dobička, pa bi lahko plačala mnogo, mnogo več, kakor plačuje sedaj.

Napoved g. ministrskega predsednika, da bo vlada votirala eno milijardo dinarjev za vršenje javnih del, je treba toplo pozdraviti, čeravno so se naši zastopniki na anketi Delavskih zbornic, ki se je vršila pred kratkim v Beogradu, zavzemal za 2 do 3 milijarde, ki naj bi se votirale v ta namen. Toda boljše je nekaj, kakor nič, zato pozdravljamo ta ukrep in želimo, da bi se z javnimi deli čimprej začelo.

Nekateri poznavalci finančnega ministra g. Stojadinovića pripovedujejo, da je odšel lansko leto v Ameriko, specijelno zato, da preštudira Rooseveltov sistem, ki je, kakor je znano, postavil načelo, da se more sedanjo gospodarsko krizo in brezposelnost premagati le, če se zviša kupna moč prebivalstva in skrajša delovni čas. Zato je odredil, da se ima delovni čas skrajšati na 40 ur in zvišati delavske in nameščenske plače vsaj za 15 odstotkov.

Mi smo prepričani, da se sedanji družabni organizem z malim krparjenjem ne da pozdraviti.

Toda, če je g. minister Stojadinović prinesel kaj Rooseveltovih idej s seboj, ga lahko zagotovimo, da bo imel v strokovnih organizacijah prirodne zaveznike, če se bo šlo za skrajšanje delovnega časa in za zvišanje delavsko-nameščenskih plač, kakor jih ima Roosevelt, ki bi ne zlomil kapitalističnega odpora, če bi ne imel trdih pesti strokovnih organizacij za seboj.

K prizadevanjem sedanje vlade je sploh treba reči, da je že zadnji čas, da prihaja ljudski glas do veljave. Delavsvo je po svoji konstruktivnosti in produkcijski sili eden izmed najvažnejših elementov v državi, saj se njegovi izdelki ne rabijo samo na domačem trgu, temveč se tudi za tuje valute izvažajo v zunanji svet. Ne pretirava pesnik, ko pravi v znani pesmi: »Delavci, vi ste vsakega naroda cvet«! In

ta cvet naj ima vsaj ono pravico do odločevanja v državnih poslih, kakor ga imajo drugi poklici.

Mi nočemo biti topa živina! Mi hočemo soodločevati v javnih poslih in naša borba velja vsem, ki bi temu nasprotovali.

V lepem in konstruktivnem govoru je pojasnil pomen občnega zbora tudi oblastni tajnik s. **Leskovšek,** ki je zlasti povdaril načelo, da ima občni zbor poleg dolžnosti, da pregleda in oceni dosedanje delo podružnice, tudi nalogo temeljito razpravljati o bodočih nalogah. Opozoril je zborovalce nato, da se mora organizacija še razširiti in še poglobiti, da bo zamogla urediti razmere tudi v Cinkarni in da bo kompaktna takrat, ko bo treba v Westnovi tovarni obnavljati kolektivno pogodbo.

S svojim lepim nastopom nas je prav prijetno presenetil tudi s. A. **Hriberšek,** ki se je zavzemal zato, da posveti vse članstvo največjo pažnjo stremljenjem strokovnih organizacij

za uvedbo starostnega zavarovanja, zavarovanja za brezposelnost in uvedbi zakona o minimalnih plačah.

Za svoja izvajanja je žel burno pritrjevanje, ki je pokazalo, da je govoril zborovalcem iz src.

Pri volitvah novega odbora so bili izvoljeni naslednji funkcijonarji iz liste, ki jo je predlagal glavni zaupnik tovarne Westen s. Kač: Predsednik: **Vodopivec Jakob,** podpredsednik **Hriberšek Avgust,** blagajnik: **Lampret Franc,** nam. **Seničar Rudolf,** tajnik **Keršlin Ferdo,** nam. **Božičnik Alojz.** Odborniki: **Slimšek Franc, Goručan Josip, Lečnik Josip, Cocej Franc, Penič Josip, Petek Andela, Leskovšek Cecilija, Košenina Neža, Lančič Josip.** Kontrola: **Goršek Anton, Krivec Viktor, Sopotnik Hedi** in **Godnik Viktor.** Gospodar: **Štih Alojz.** Starešini zaupnikov: **Kač Franc, Plankar Martin.**

Tone Maček: 138

Slučaj Kumberger

To je delovalo na rudarje ko strela z jasnega.

»Kaj? Ni dosti, da nam že pri zaslužku utrgujejo? Tonemo in dušimo se v premogu, a mi in naši otroci naj zmrznjemo?!«

Ženske so bile bolj togotne in odločne od moških. Kakor obsedene so kričale:

»Ali naj še to molče požremo? Ne, če ste moški šleve, pa me nismo. Hajd k ravnatelju!«

Ko ogenj se je širil ta klic po vsej koloniji in preden je minilo četrt ure, se je valil val par sto žensk po bregu navzdol proti ravnateljstvu. Lesno skladišče pred poslopjem se je namah spremenilo v razburkano jezero človeških glav, pokritih s pisanimi, nazaj zavezanimi rutami, ki so razdraženo kričale v vseh mogočih glasovnih legah, da se je treslo ozračje in so uradniki v pisarnah zaskrbljeni dvignili glave in se umaknili izpred oken. Debela ravnateljeva soproga je radovedna pogledala skozi okno, ko pa je videla od srda spačene ženske obraze, široko odprta kričeča usta in dvignjene pesti, je prestrašena odskočila in tekla v soprogov kabinet, kolikor so je mogle nesti kratke, debele noge. Z njo pa sta tekli tudi njeni istotako debeli hčeri, predebeli, da bi mogli hoditi v šolo in sta imeli zato svojega nemškega učitelja doma, ki sta izza svojih, z mastjo zalitih podbradkov, že oddaleč kričali:

»Papa! Papa! Die Weiber! Furchtbar!«

Ravnatelj se ni maral osebno baviti s to sodrgo. Pozval je enega izmed inženjerjev:

»Was heisst das? Kaj hočejo?«

»Radi redukcije ogrevnega ekvivalenta.«

»Spravite jih proč!«

»Ne gredo. In kolikor jih poznam, bodo stale in kričale do večera in še preko noči, če jim ne ugodimo.«

»Verflucht! Pa žandarji?«

»Dokler ne počnejo kakih nasilij, nimajo povoda nastopati. Naredilo bi tudi zelo slab vtis na javnost, kar bi nam ravno sedaj, ko nameravamo pritegniti cene, moglo škodovati.«

Žena in hčeri sta silili vanj:

»Bring sie weg! Uh! Kako so strašne!«

»Was ist zu machen? Kaj naj napravim?«

»Najbolje, da jim pustimo zaenkrat tistih par košev premoga. Tiste smeti itak težko prodamo,« je dejal inženjer.

»Pokličite nadzornika zunanjega obrata.«

Prišel je nadzornik in gospodje so dolgo računali. Po nadzornikovem poročilu znaša izdatek na ogrevu malenkost, radi katere se ni bilo vredno razburjati. Sklenili so pustiti zaenkrat vse pri starem.

Ko so ženske zvedele za rezultat svojega energičnega nastopa, so z zmagoslavnimi klici šle za nadzornikom preko mostu na separacijo, kjer je nadzornik odstranil s table razburljivi razglas in deljenje premoga se je pričelo. Prepirajoč so se ženske uvrstile ob vagonih v dolgo vrsto s svojimi koši. Po dve in dve sta se postavili pred odprti vagon, naložen s premogom, postavili sta vsaka svoj koš nanj in dva delavca sta ju s par zajemki širokih lopat hitro napolnila. Ženski sta si zadeli napolnjena koša na hrbte in sta pod njih težo klecajočih kolen odšli. Na njih mesto sta stopili drugi dve.

(Dalje prihodnjič.)

Ljubljana

II. (28.) delavski prosvetni večer »Svobode« in »Zarje« bo v soboto, dne 9. februarja 1935 ob 20. uri v dvorani Delavske zbornice. Ta prosvetni večer bo na lepi umetniški višini. Delavski oder »Svobode« bo dal 2 govorilna zbora. Delav. godba »Zarja« bo zaigrala poleg drugih novi delavski komad, ki ga je komponiral in instrumentiral kapelnik D. Cerar: »Mi vstajamo«. Nastopili bodo solisti na flavto, violino, pozauno, potem sopran in tenor solo. Vmes bodo recitacije. S. Ošlak iz Maribora bo predaval o zanimivi temi. Vstopnice se že dobivajo.

Maribor

Mi nočemo plavih. V neki tukajšnji tovarni so se plavi hoteli prav tako vsiliti delavstvu kakor v tovarni mila »Zlatorog«. Sestavili so že listo obratnih zaupnikov in hoteli kar na tihem izvesti volitve. Toda delavstvo je izjavilo, da noče voliti plavih in da bo korporativno volilo rdeče. Vse prigovarjanje, češ, da bodo plavi postavili celo dve listi, ni pri delavstvu nič zeleglo. Volili bomo rdeče so izjavljali delavci, kar je bilo pa silno neprijetno gospodu šefu, ki igra odlično vlogo v vrstah nacionalnih. Plavi so se umaknili, da rešijo svojo in šefovo čast in s tem onemogočijo izvolitev zaupnikov. Morda nam plavi povedo, v kateri tovarni se je to zgodilo?

Najemniki v mestnih hišah v Delavski ulici so večinoma gmotno slabo situirani, brezposelni, upokojenci itd., ki le z največjim naporom zmagujejo plačevanje najemnine. Često njih prejemki ne zadoščajo niti za najpotrebnejše življenjske potrebščine. Preživljajo se pač le s težavo. Nekateri rede tudi perutnino, saj imajo hiše prostorna dvorišča in kokoši ne delajo nikomur napotja. Te dni pa je mestno načelstvo razglasilo, da morajo vsi prizadeti najemniki odstraniti kokoši. Ta ukrep bo hudo prizadel baš najrevnejše med revnimi, zato bi bilo umestno, da bi mestna občina vpoštevala gmotni položaj teh svojih revnih najemnikov in jim dovolila, da smejo imeti kokoši. Hišni red bi bilo pač treba preurediti tako, da bi izostale eventuelne pritožbe.

Iz gradu, ki ga je kupila mestna občina za bodočo magistratno poslopje, bi radi napravili nekateri zgradbo za muzej; iz poslopja, kjer se sedaj nahaja muzej, pa vajeniški dom. Po drugih verzijah bi nekateri gospodje radi uporabili novo zgrajeni delavski azil za vajeniški dom. Niti prvo, niti drugo poslopje ni primerno za vajeniški dom.

Predavanje »Svobode«. Ob nabito polni dvorani je minulo sredo predaval zdravnik g. dr. Vrtovec o spolnih boleznih. Za zanimiva in podučna izvajanja, spremljana s številnimi slikami, je žel predavatelj mnogo zaslužnega priznanja.

Predavanje »O vojni in fašizmu« se bo vršilo v sredo, dne 13. t. m. ob 20. uri v dvorani Delavske zbornice, Sodna ul. 9-II. Predavanje priredi Zveza delavskih žen in deklet, podružnica v Mariboru. Predavateljica pride iz Ljubljane. Delavke, pridite polnoštevilno.

Riziko dela. Tekstilnemu delavcu Vajlecu Francu, ki je bil zaposlen v tovarni »Jugotekstil«, je stroj pred dnevi po nesrečnem naključju zmečkal roko. Zdravi se v splošni bolnici.

35 kaznjencev je bilo te dni pogojno izpuščenih iz tukajšnje kaznilnice na svobodo.

Podporno društvo revnih učencev bo imelo svoj letni občni zbor dne 19. t. m. v glasbeni sobi Cankarjeve meščanske šole. Vabljeni so vsi prijatelji revnih učencev!

Pomožna blagajna »Naprednosti« je bila te dni od pristojne oblasti razpuščena. Banska uprava je zahtevala preureditev zavarovanja na novi podlagi. Upravni odbor pa tej zahtevi ni ustregel, radi česar je sledil razpust »Naprednosti«. Z likvidacijskimi posli je poverjen okrajni glavar g. dr. Senekovič. V »Naprednosti« je bilo včlanjenih okrog 7000 članov, ki bodo gotovo težko prišli do svojih pravic.

Pripadniki islamske veroizpovedi, ki stanujejo v Mariboru, se pozivajo, da se do 15. marca 1935 zglasijo v Konskripcijskem uradu mestnega poglavarstva v Mariboru. S seboj naj prinesejo vse svoje osebne listine.

V mesecu januarju 1935 je bilo izdanih 12 in izbrisanih 18 obrtnih pravic v Mariboru.

Šahovski mojster Vasja Pirc je te dni odpotoval na šahovski turnir v Moskvo.

Nočno službo bodo vršile prihodnji teden lekarne g. Albaneže in Minařik.

Mariborsko gledališče. V soboto, dne 9. februarja ob 20. uri: »Zdravnik na razpotju«. Red C. Nedelja 10. februarja ob 15. uri: »Janko in Metka«. Otroška predstava, znižane cene. Ob 20. uri: »Okence«, prvič.

Družabni večer »Svobode« v soboto, 9. febr. zvečer v pritlični dvorani mariborske Kazine bo pester in zabaven. Na sporedu: Moški zbor zapoje nekaj pesmi. Mešani zbor zapoje nekaj pesmi. Šoferji med seboj, komičen trialog. Čevljar, šaljivi kuplet. Spretni kirurgi, šaljivi trialog. Prosjak, šaljiva karakteristika. Zagrebački brica, šaljiva deklamacija. Petje, prosta zabava, godba »Triglav-jazz«. Za dobro pijačo in okusen prigrizek bo preskrbljeno. Začetek ob 20. uri. Vstopnine ni. — K obilni udeležbi vabi

Odbor.

Pevski zbor »Grafika« bo priredil v soboto, 16. febr. s pričetkom ob 8. uri zvečer v gostilni Germek v Studencih predpustno zabavo. Vabimo k čim številnejši udeležbi.

Delavci in nameščenci jedo samo v Javni kuhinji na Slomškovem trgu št. 6.

Celje

Pevski koncert »Svobode« v nedeljo, 10. t. m. ob 16. uri (4. uri popoldne) v veliki dvorani Narodnega doma posetite sodrugi in sodružice polnoštevilno in točno.

Družabni večer članstva »Svobode« se bo vršil takoj po pevskem koncertu »Svobode« v nedeljo, 10. t. m. v dvorani Delavske zbornice. Vse članice in člani vljudno vabljeni.

Okrožna konferenca pevskih zborov »Svobode« iz celjskega okrožja se bo vršila v nedeljo, 10. t. m. ob 14. uri v Delavski zbornici.

Ponovno opozarjamo na zaupniški tečaj, ki se bo začel 15. t. m. in bo trajal 14 dni. Kdor namerava obiskati tečaj, naj se javi pri zaupnikih. V tečaju se bodo obravnavale stvari, ki jih mora poznati vsak zaupnik, funkcijonar in ravnotako vsak organiziran delavec. Predavanja bodo poljudna, tako, da jim bo vsak lahko sledil. Delavci, vsi na tečaj! V izobrazbi je moč!

Hrastnik

Predavanje o Marxovi gospodarski teoriji bo priredila »Svoboda I« dne 10. febr. ob 9. uri dopoldne v dvorani Konzumnega društva rudarjev. Predaval bo s. prof. Teplý iz Maribora. Udeležite se v čim večjem številu. — **V podružnici »Svobode II«** bo predaval v soboto, dne 9. februarja ob 5. uri popoldne v društvenem lokalu s. prof. Teplý o postanku sveta. Delavci, ne zamudite lepe prilike, ki se vam nudi.

Izjava. Volitve obratnih zaupnikov so končale z absolutno večino v naš prid. Seveda to nekaterim gospodom ni po volji in so si izmislili trik, kako bi očrnili naše zaupnike. Napisali so neko dopisnico, v kateri naročá nekdo pod mojim imenom, Alojz Kellner (obratovodja steklarne), 20 kom. Lehrbuch der Glastechnik iz Dresdena v Nemčiji, za 80 mark. Poklicali so mene in mi to povedali, da me čaka v pisarni steklarne taka dopisnica, katere pa niso takoj našli. Jaz sem izjavil, da sploh iz Nemčije nisem ničesar naročil (že iz principa). Šele po dveh dneh sem dobil dopisnico v roke, ko jo je neki gospod izročil mojemu sodrugu, češ, poglej in daj naprej. Izjavljam, da nisem nikdar stremel za tem, da bi postal več kot sem, če bi to hotel bi lahko bil. Sploh nimam 80 mark ali 1400 Din, da bi lahko kupil take knjige in še manj morem rabiti 20 takih knjig. Tisti, ki je dopisnico napisal in je bil zmožen take lopovščine, naj se oglasi, da si pogledava iz oči v oči pred sodiščem, ki ga bo podučilo, kaj se pravi potvarjati druga imena. Kölner Alojz, steklar.

Trbovlje

Lep razmah »Zveze rudarjev«. Kakor smo že poročali, se je vršil redni letni občni zbor podružnice Zveze rudarjev Jugoslavije dne 3. februarja v Delavskm domu v Trbovljah. Iz poročila je bila razvidno, da je organizacija zelo agilna in da se je udejstvovala na vseh področjih delavskega socijalnega, kulturnega in gospodarskega gibanja. Kakor je bila zgrajena ta svobodna razredna strokovna organizacija na trdih temeljih, tako je tudi vse do danes ostala. Vsi napori priviligiranih »nacijev« je niso mogli zatreti. Vsa zaletavanja nasprotnikov so bila zaman. Ko so druge takozvane »delavske« organizacije menjavale barvo in taktiko po vetru je ostala naša organizacija trdna na svojih ciljih in delu. Zavedno delavstvo jo spoštuje in se v njej organizira. Zdavnaj so se že izločili oni, ki so mislili, da bodo v organizaciji samo vedrili, ki so se skrivali za hrbte organiziranega delavstva, da se ni videlo njihovo pravo lice. Jamstvo za vztrajno in požrtvovalno delo nam nudi tudi odbor, ki je bil soglasno z malimi spremembami in dopolnili ponovno izvoljen. — Za predsednika je bil soglasno izvoljen dosedanji predsednik s. **Pliberšek Franc,** ki s tem že sedmo leto vodi organizacijo. Nadalje so bili izvoljeni: **Gorjanc Jože,** tajnik; **Tratnik Avgust,** blagajnik; odborniki: **Murn, Suša, Petretič, Šušter, Vertačnik, Zelenšek, Lorbar, Kočar, Koritnik, Keše** in **Primožič.**

Na občnem zboru sta podala ss. Arh in Pliberšek točne smernice bodočega dela in orisala naloge organizacije, kar je članstvo vzelo z odobravanjem na znanje.

»Zastopnik rudarjev«. V meščanskih listih smo z začudenjem čitali z mastnimi črkami natiskano, da je bil Jakob Štruc kot »zastopnik rudarjev« na konferenci v Beogradu, ki je razpravljala o predlogu za uvedbo minimalnih plač. Zanimivo bi bilo izvedeti število rudarjev, ki so Štruca delegirali v Beograd in če tega ne, pa vsaj število članov »narodne strokovne«, ki so ga delegirali, da bomo vedeli, koliko jih še ni ušlo k »Boju«. Važno pa je ugotoviti, da se je ravno na »narodnih« shodih najbolj udrihalo po predlogu o uvedbi minimalnih plač, ki ga je iznesel tajnik Delavske zbornice s. Uratnik. Zelo hud na ta predlog je bil do nedavna znani nacijonalni gromovnik B. — Mogoče g. Štruc rad hodi v Beograd, ali meščanski listi bi že lahko točnejše povedali, s številkami, koga zastopa.

V treh letih

četrt milijarde izgube na zaslužku

utrpi delavstvo v Dravski banovini

Okrožni urad za zavarovanje delavcev v Ljubljani je za svoje področje izdelal statistiko, ki nazorno prikazuje potek sedanje gospodarske krize z vsemi zli posledicami za delavstvo, ki se izražajo v rastoči brezposlici, v opadanju dnevnega in sumarnem znižanju zaslužka.

Od l. 1930, ko je število zavarovancev doseglo višek 97.688, je v naslednjih treh letih

padlo za 22.124,

t. j. na 75.564 in se je v l. 1934., ki ga označuje statistika kot leto gospodarskega oživljenja, dvignilo za 3.446, na 79.010.

Celokupna izguba delavstva na zaslužku je v l. 1931—1933 znašala

238 milijonov dinarjev.

Celotni zaslužek se je vsled odpusta 22.000 delavcev in vsled znižanja mezd skrčil od 765 milijonov dinarjev v l. 1930, na 527 milijonov dinarjev v l. 1933. Šele v zadnjem letu 1934. se je vsled porasta zaposlenosti zopet dvignil za 10 milijonov dinarjev.

Na prispevkih je bolniško zavarovanje v teh letih izgubilo nič manj kot 15 milijonov dinarjev vsako leto.

Z naraščajočo brezposlico pa pada dnevna mezda.

Padanje dnevnega zaslužka se tudi v letu 1934 (»v letu gospodarskega oživljenja«) ni ustavilo. Od vključno l. 1931. dalje in do vključno l. 1934. se je znižalo povprečje dnevnega zaslužka

pri posameznem delavcu za 3.82 Din.

Opadanje dnevnega zaslužka je pa v zvezi tudi z naraščanjem ženskega članstva pri OUZD. Žena je iskana cenena moč, na drugi strani pa jo tudi socialne prilike, zlasti v dobi gospodarske krize, tirajo v tovarne in na delo za vsakdanji kruh. Dočim je število zavarovancev v treh letih 1931 do 1933 padlo za nad 22.000,

je pa procentualno razmerje delavk v primeri z delavci neprestano naraščalo.

Od l. 1931. do 1934. za 5.96 odst. ali od 32.59 odst. v l. 1930. na 38.55 odst. v l. 1934.

V teh številkah je izraženo trpljenje in kruto izrabljanje delavskega razreda v današnjem gospodarskem redu.

Dopisniki in poverjeniki pozor!

Vse naše cenjene dopisnike in poverjenike tem potom vljudno naprošamo, da pošiljajo daljše dopise, namenjene za objavo v številki, ki izide ob torkih tako, da jih bo uredništvo prejelo že v pondeljek, za petkovo številko pa v četrtek. Na dan, ko izide naš list, nam ni mogoče vseh dopisov pregledati, pa tudi tehnično je nemogoče, da bi zamogli priobčiti dopise, ki prispejo šele isti dan. V pričakovanju, da bodo dopisniki našo prošnjo uvaževali, se vsem za dosedanje sodelovanje zahvaljujemo in prosimo, da nam ostanejo tudi v bodoče zvesti sotrudniki.

Kranj

SDSZJ sklicuje za delavstvo tovarne »Šemperit« v nedeljo, dne 10. februarja ob 9. uri javni sestanek. Zadeva je važna, zato pridite vsi!

Ne pozabimo na žrtve, ki so padle! Dne 12. t. m. bo minulo leto dni, ko se je vrgel avstrijski klerofašizem na delavstvo in s silo zadušil svobodo, delavstvo pa oropal težko priborjenih pravic. Tudi pri nas v Kranju imamo simpatizerje klerofašistčnega režima, posebno v vrstah krščanskih socialcev, katerim se ne zdi zločin govoriti o razsulu avstrijske socialne demokracije in svobodnih strokovnih organizacij, čeprav ne povedo, na čigav rovaš gre v Avstriji prelita kri. Zato delavci, vzemite ob letu knjigo s. Otona Bauerja »Vstaja avstrijskih delavcev« in prečitajte jo, potem boste sodili tiste, ki s klerofašisti simpatizirajo, oziroma njih barbarstvo zagovarjajo. Kdor knjige še nima, jo dobi lahko pri poverjeniku »Delavske Politike«. Knjiga stane 5 Din, ker pa so zadnje, jih dobe naročniki »Delavske Politike« za 4 Din.

Podružnica SDSZJ je imela svoj redni letni občni zbor v soboto, dne 2. t. m. Udeležba ni bila polnoštevilna vsled tega, ker so nekatere tovarne obratovale. Konštatirali smo iz podanega poročila, da članstvo stalno, toda v primeri s številom delavstva, počasi napreduje. Za centralo je poročal tajnik s. Jakomin. Iz poročila smo slišali tudi o finančnem stanju zveze, kar je vsekakor razveseljivo, da se je zveza v tako kratkem poslovanju toliko opomogla, kljub temu, da veliko izplača na podporah brezposelnim članom. Tako so danes člani zasigurani v slučaju brezposelnosti, da dobe pripadajočo jim podporo, kakor tudi v slučaju mezdnega gibanja ali stavke, da jim ne bo treba takoj prvi dan prositi miloščine in tistih, ki nas izkoriščajo. V novi odbor so bili izvoljeni z majhno spremembo člani starega odbora.

Prvi kongres SDSZJ bo v Kranju. Centralni odbor zveze je sklenil, da se bo vršil prvi kongres Splošne delavske strokovne zveze Jugoslavije v Kranju in sicer predvidoma v začetku maja. Kongres bo velika delavska manifestacija, kakršne še ni bilo v Kranju. Treba je, da se na kongres dobro pripravimo.

Delavska kulturna zveza »Svoboda« sklicuje svoj redni letni občni zbor za nedeljo, dne 17. februarja ob 9. uri v društveni dvorani restavracije »Semen« z običajnim dnevnim redom. Vsi člani in članice so dolžni, da se občnega zbora udeležijo, kakor tudi, da poravnajo svojo članarino, če so v zaostanku, sicer nimajo pravice do glasovanja. Bodite točni, pokažite zavednost!

Vsem članom in članicam »Svobode«. Letošnji izlet vseh »Svobod« se bo vršil dne 7. julija v Celju. Tudi kranjski sodrugi in sodružice se bomo tega izleta udeležili. Vožnja bo polovična, vsekakor bomo pa skušali organizirati posebni vlak in bo s tem vožnja še cenejša. Udeležencev za posebni vlak mora biti najmanj 300. Pozivamo vse člane in članice, kakor tudi članstvo strokovne organizacije, da gredo na agitacijo za čim večjo udeležbo. Vpisovanje za izlet, kakor tudi stroške za vožnjo se bo začelo pobirati takoj, s tem bo omogočeno plačati stroške vsakemu na obroke. Vse nadaljnje informacije dobite pri svojih zaupnikih ali pri zato izvoljenemu izletniškemu odboru Na svidenje v — Celju.

Jesenice

Seja občinskega odbora se je vršila dne 1. t. m., in sicer prvič po 24. 7. 1934, če odštejemo izredno in tajno sejo z dne 30. 8. 1934. Prisotnih je bilo 21, proti koncu 19 članov. Odsotnim je obč. zbor priznal opravičenost. Na strani JNS-kluba so manjkali vsi gostilničarji, delavsko delegacijo je zastopal podpisani, ker sta bila ss. Čelesnik in Ažman zadržana v strokovnem zasedanju. Župan je pred prehodom na dnevni red objavil, da je umrl bivši obč. odbornik Koblar, katerega spomin so počastili z molkom in stoje, nato pa, da je sklenila obč. uprava svoječasnemu predlogu podpisanega glede subvencije tukajšnji podružnici SPD tako ugoditi, da bo spravila primeren znesek v bodoči proračun. Član uprave Avsenek je poročal o številnih predlogih uprave, tičočih se virmanov k proračunu, od katerih so bili nekateri sprejeti soglasno, drugi pa z večino. Nekaj virmanov je bilo potrebnih, ker je večina pri sklepanju o proračunu odklanjala sprejem predlogov opozicije. Poročilo odbornika Sušnika o izrednih in rednih podporah občanom je bilo soglasno sprejeto. Za člane davčnega odbora so bili z glasovi JNS-večine izvoljeni: Žabkar, Gogala, Legat, za namestnike: dr. Vovk, Lazar in Ocepek. O listi kandidatov dr. Stanovnikove skupine se ni glasovalo. Za člana šolskega odbora pri Sv. Križu je bil določen Klavora. Ob poročilu dr. Rekarja zastran preložitve Cojzove in Fužinske ceste in cene za odstop nekaj zemljišča KID, je sprožil dr. Stanovnik vprašanje zadeve Paar—Žabkar, vendar brezuspešno, ker je župan Žabkar odklonil dati odgovor, češ da to vprašanje ni bilo prijavljeno pred sejo. Samo mimogrede je zatrdil, da nima on, župan Žabkar, pred kolodvorom niti ene pedi svojega zemljišča. Sprejet je bil nadalje odkup sveta ob Obrtniški cesti, nakar so se nadaljnje 4 točke obravnavale v tajni seji: zahteva ene stranke po odškodnini na račun občine je bila zavrnjena, zahteva druge stranke pa načeloma in do določenega najvišjega zneska prepuščena ureditvi po upravi, gostilničarju Novaku je bila priznana krajevna potreba in usposobljenost (referat je prevzel župan, ker se je referent odstranil), Tršan Ani pa se je občina ugodno izjavila glede nameravanega podjetja javne tehtnice s pridržkom predkupne pravice za občino. Za namestnika dr. Rekarju v okrajnem odboru za javna dela je bil z večino izvoljen J. Novak, končno je pa sklepal občinski odbor in sprejel z manjšimi spremembami, predlaganimi od podpisanega, poslovnik občinskega odbora, napravljen glasom referata dr. Rekarja po vzoru poslovnika bivšega deželnega odbora v Ljubljani. Domovinstvo, t. j. občanstvo je bilo pogojno, t. j. za slučaj dosege držav-

ljanstva proti manjši taksi zagotovljeno Fenzu in sinu s Planine. — **Driš.**

Kino Radio predvaja v soboto in nedeljo ob 8. uri zvečer (v nedeljo tudi ob 3. uri pop.) velefilm »Mata Hari«. V gl. vlogah Greta Garbo in Ramon Novarro. Dodatki običajni. Prih. spored: »Nj. Vis. prodajalka«.

Slov. Javornik

Svoboda na Javorniku priredi v nedeljo, ob 3. uri pop. v dvorani pri Konjiču na Javorniku (podružnica Spl. gosp. zadruge) nadvse zanimivo in aktualno predavanje o »Socializmu in veri«. Predava s. dr. Ivo Štempihar. Ker je predmet, ki ga predavanje obravnava, nad vse zanimiv in vsak dan pereč, ker vlada v njem zelo mnogo nejasnosti itd., naj vsi naši sodrugi in somišljeniki, kakor tudi vsi drugi, ki jih stvar zanima, obiščejo to velezanimivo predavanje.

Zabukovca

Odhajajoč na novo službeno mesto v Zagorju, mi ni bilo mogoče se posloviti od posameznikov ter prosim, da mi to oproste. Izrekam pa na tem mestu vsem sodrugom in zadružnikom prisrčno zahvalo za vso naklonjenost in dobrohotnost, ki so mi jo v veliki meri izkazovali za časa mojega poslovanja in bivanja v Zabukovci. Družnost! — **Anton Ule ml., Zagorje ob Savi.**

Šoštanj

Socialni tečaj. Na splošno željo našega delavstva bo priredila tudi naša podružnica Splošne delavske strokovne zveze v Šoštanju v nedeljo, dne 10. februarja ob 9. uri v društveni dvorani **socialni tečaj.** Spored je sledeči: 1. Otvoritev in nato predavanje s. dr. Reismana iz Maribora o delavski zakonodaji. Nato kratek odmor, nakar sledi predavanje urednika s. Viktorja Eržena o ciljih delavskih strokovnih in kulturnih organizacij. Po predavanjih bo dobil vsak delavec odgovor in poduk na morebitna vprašanja.

Volitve obratnih zaupnikov v tovarni Fr. Woschnagg i sinovi so se vršile po skrajšanem postopku. Ker pa je bila vložena samo lista Splošne del. strok. organizacije so bili izvoljeni ti-le sodrugi: Vouk Jože, Srebe Martin, Lesjak Andrej, Gregore Miha, Koradej Anton; kot namestniki pa: Šeško Franc, Kranjc Jože, Ločan Martin, Mah Franc in Kolšek Jože. Za nameščence je izvoljen Arzenšek Anton in Piunik Emil kot namestnik. — Omeniti moramo, da so obratni zaupniki lansko leto izvršili mnogo dela in mnogo intervencij. Poleg zaupniškega dela pa so si še nadeli nalogo ustanoviti pomožno blagajno za podporo starostnih in onemoglih delavcev, katere pravila, upamo, bo oblast v kratkem potrdila. Ta blagajna bo vsem delavcem v Woschnaggovi tovarni v blagodejno pomoč in bo razbremenila tudi okoliške kakor mestno občino. O tem bomo poročali pozneje bolj podrobno. Prvo delo strokovne organizacije pa je, da prireja poučna predavanja. Že sedaj opozarjamo delavstvo ostalih obratov in pomočnike raznih strok, da pridejo polnoštevilno na take prireditve, kar bo le njim v prid. Drugo pa je, da se sklene kolektivna pogodba med delavstvom in podjetjem. — Ko bodo vsa predavanja določena, jih bomo pravočasno objavili v »Delavski Politiki« in »Delavcu«. Za obisk predavanj pa agitirajmo vsi od delavca do delavca in od delavke do delavke. — Anko.

Črna

Občni zbor Zveze delavskih žen in deklet, podružnica v Črni, se bo vršil v nedeljo, dne 10. februarja ob 14. uri popoldne v gornjih prostorih gostilne Knez.

Predavanje o Japonski s skioptičnimi slikami bo priredilo tukajšnje kulturno društvo »Svoboda« v nedeljo, dne 10. t. m. ob pol 10. uri dopoldne v dvorani pri Knezu (Krulcu). Vstopnine ni. Predavanje bo zelo zanimivo, zato pridite vsi!

Guštanj

Zorovanje kovinarjev. V nedeljo, dne 10. t. m. ob 9. uri dopoldne se bo vršilo zborovanje SMRJ, na katerem bo poročal referent iz Maribora. Pridite točno in polnoštevilno.

Sv. Lovrenc na Pohorju

Umrla je v star. 90 let vdova ga. Kopp. Kako priljubljena je bila pokojnica, je pokazala številna udeležba prebivalstva pri njenem pogrebu. Preostalim naše sožalje!

Ptuj

Naše delavstvo na braniku za svoje pravice. Pod tem geslom se je vršil v nedeljo dobro obiskan članski sestanek, na katerem je poročal s. Petejan o splošnem položaju in o pomenu strokovnih organizacij, katerih se mora vsak delavec okleniti, ker le enotno združeni in disciplinirani delavci lahko dosežejo kake uspehe. Govorili so tudi zastopniki delavstva iz Petovije in poročali o pogajanjih, potem o volitvah obratnih zaupnikov. Slišali smo o nezaslišanem izkoriščanju delavcev v nekih tovarnah v Prekmurju, proti čemur se mora odločno protestirati. Sprejeta je bila tudi resolucija glede načina podpiranja brezposelnih, to je, da se vzamejo sredstva tam, kjer so, ne pa iz miloščin. Z apelom na prisotne, da se organizirajo strokovno oni, drugi da pristopijo k »Svobodi« in »Ženski zvezi« ter da se naročijo in širijo »Delavski časopis, t. j. »Delavsko Politiko«, se je zaključilo naše zborovanje.

Gospodarska in finančna kriza je tema prihodnjega predavanja. Naj nikdo ne manjka.

Predsednik čehoslovaškega senata s. dr. Fr. Soukup se je udeležil v Varšavi pogreba pokojnega Limanowskega v imenu obeh socialnodemokratičnih strank na Čehoslovaškem. V Varšavi je obiskal uredništvo socialističnega glasila »Robotnik«.

SPORTNA RUBRIKA

Pred skupščino JNS-a.

Še dobra dva tedna nas loči od skupščine JNS-a, ki je izredne važnosti za vse klube, saj bo razpravljala o reorganizaciji našega nogometnega sporta, definitivnem načinu državnega prvenstva in spremembi pravil.

Posamezni podsavezi so že obdržali konference z včlanjenimi klubi in zavzeli k posameznim točkam svoje stališče in tudi Ljubljanski nogometni podsavez je na podlagi poziva g. Hadžija, ki je dobil nalog, da izdela načrt za reorganizacijo, poslal svoje mišljenje. — LNP je zavzel stališče, da naj se uvede za savezne skupščine zastopanje po **elektorjih,** katere bi izvolila podsavezna skupščina na podlagi čistega proporca in sicer na vsakih 10 klubov po enega elektorja, za ostanek nad 5 klubov tudi enega. LNP se je postavil na stališče, da se uvede pri vseh volitvah v forume **proporčni sistem,** samo predsedstvo da se voli po večinskem sistemu.

LNP se je tudi postavil na stališče, da je treba zasigurati **popolno avtonomijo podsavezov,** onemogočiti nepotrebno vmešavanje in izigravanje od strani višjih instanc. Glede podsaveznih skupščin pa naj ostane pri dosedanjem načinu zastopanja klubov, ki lahko pošljejo svojega delegata, odnosno pooblaste kako osebo iz kraja, kjer se vrši podsavezna skupščina.

Glede sodnijske sekcije je postavil zahtevo, da naj se sodniki, v kolikor se tiče njih udejstvovanja in odgovornosti glede vodenja tekem popolnoma podrede savezu.

Delavski klubi se bodo z vsemi temi predlogi strinjali, postavili pa bodo še svoje zahteve glede prestopa igralcev iz kluba v klub, vprašanja taks, podpiranja malih klubov itd.

Smuška-tekma SK »Olimpa« v Celju,

ki se je vršila na Svečnico, je bila po zaslugi načelnika smučarske sekcije Karla Zadravca in obeh sodnikov gg. Gračnerja in Pibernika vzorno organizirana in je tudi brezhibno potekla. Rezultate, ki jih je doseglo Olimpovo moštvo je treba posebej pohvaliti. Tekme se je udeležilo 32 tekmovalcev, in sicer 21 v konkurenci in 11 izven konkurence. **V konkurenci** je tekmovalo 11 Olimpovcev, ostali so bili pa člani Smučarskega kluba Celje in SPD Celje. V tej skupini so bili doseženi naslednji rezultati: 1. Jelen Fric (Sm. k. C.) 1:02, 2. **Urbančič Adolf** (SK Olimp) 1:20, 3. **Stavbe Ivan** (SK Olimp) 1:21, 4. Meštrov Zvonko (SPD) 1:32. **Izven konkurence** je tekmovalo skupno 11 tekmovalcev, od teh 7 članov mladinskega moštva SK Olimpa. Prvo mesto v tej skupini je dosegel **Valter** (SK Olimp) 1:51, 2. Grilc Slavko 2:03, 3. Stego Cvetko 2:13. Smučarski prvak SK Olimpa v smuku je za letošnje leto **Urbančič Adolf,** v mladinski sekciji pa **Valter,** za kar jim tudi mi iskreno čestitamo.

Člani SK »Olimpa« so se udeležili tudi slalom-tekme Smučarskega kluba Celje, ki se je vršila v nedeljo 3. februarja, pri kateri sta v skupini izven konkurence zasedla Valter z 2:05,4 drugo mesto in Zadravec Karl z 2:11,8 tretje mesto. Klubu je treba za njegovo agilno sportno delovanje izreči vse priznanje.

DSK »Hrastnik«.

DSK »Hrastnik« je priredil dne 3. februarja smučarski izlet na Kum ob zadovoljivi udeležbi članstva. Hrastnik ima precejšnje število smučarjev, ki se ne zanimajo samo za nogomet, temveč za splošni sport. Zato prosimo vse sportnike, da se tudi v bodoče takšnih izletov udeleže.

Vsem igralcem in vsem sportnikom v vednost. Dne 9. t. m. ob 20.30 uri bo v Hrastniku sportno predavanje s posebnim ozirom na naš nogometni sport. Predaval bo podsavezni funkcijonar g. M. Kuret iz Ljubljane, podpredsednik nogometnega podsaveza.

Tekme za zimski pokal v Ljubljani se začnejo v nedeljo, dne 10. febr. Sodelujejo sledeči klubi: Hermes, Svoboda, Grafika, vsi iz Ljubljane in SK Zalog. — Igra se po točkah. — V nedeljo nastopijo na igrišču ŽSK Hermesa Svoboda Ljubljana : Zalog in Grafika : Hermes. — Dne 17. febr. pa igrajo: Svoboda : Grafika in Hermes : Zalog. Začetek točno ob 14. uri. Vstopnina Din 3.— in 5.—. Prebitek je namenjen za brezposelne igralce.

Za znižanje taks na vstopnice k tekmam je z obrazloženo predstavko interveniral JNS pri ministru za telesno vzgojo naroda. Ker bodo vsled razpusta parlamenta uvedene tri dvanajstine, se bo rešitev tega vprašanja zavlekla najbrže preko julija.

Balkanski kup se bo letos igral v Sofiji od 16. do 23. junija. Poleg nogometnih reprezentanc Bolgarije, Jugoslavije, Grške in Rumunije bo najbrže letos sodelovala še Turčija.

Javna seja JNS z radioprenosom bo 12. odnosno 19. febr. v prisotnosti ministra dr. Auer-a. Govorili bodo: Pavličević (savezni tajnik za notranje zadeve) o potrebah in problemih sporta; Hadži o pomenu nogometa v mednarodnih odnošajih; B. Simonović o državnem prvenstvu; Vizjak o odnosu vojske do nogometa; Stojadinović o temi delavstvo in nogomet.

Delegatska konferenca delavskih sportnih klubov se bo vršila v nedeljo, 10. febr. ob 10. uri v Ljubljani v Delavski zbornici.

Pobrežje pri Mariboru

Izlet s sankami bo priredila v nedeljo, dne 10. februarja podružnica Delavskega kolesarskega društva na Pobrežju. Odvoz ob 1. uri izpred društvenega lokala gost. Kren.

Lepo blago za zavese

po Din 4·— meter v

Trpin-bazarju

KUPUJTE V SVOJI ZADRUGI „DELAVSKI DOM“ MARIBOR, FRANKOPANOVA 1

LJUDSKA SAMOPOMOČ

reg. pomožna blagajna v Mariboru, Grajski trg 7. Podr. Ljubljana, Tyrševa 34

naznanja smrtne slučaje svojih članov v mesecu decembru 1934

Vajdič Neža, Ptuj.
Ferk Terezija, Maribor.
Potisk Jera, Čadramska vas.
Visočnik Alojzija, Maribor.
Harc Alojz, Maribor.
Forstner Helena, Bistrica.
Kmetec Ivan, Lokanja vas.
Vodenik Elizabeta, Duga resa.
Glaser Alojzij, Ruše.
Vižintin Franc, Maribor.
Žlahtič Jurij, Žilečka vas.
Letič Ana, Mala vas.
Blagovič Uršula, Kajžar.
Strah Janez, Kočevje.
Žohar Olga, Kamnica.
Šinko Janez, Plat 7.
Gracer Terezija, Rožno.
Hren Marija, Prvenci.
Dirnbek Matija, Piršenbreg.
Kobijanič Matija, Maribor.
Gabrijel Marija, Rodne.
Ellerich Hermine, Ptuj.
Clarici Marjana, Maribor.
Golob Frančiška, Vojnik.
Cipot Štefan, Puconci.
Pleterski Jožef, Pleterje.
Arh Marija, Jarmovec.
Emeršič Terezija, Stojnci.
Verdonek Anton, Slemen.
Voga Jurij, Sv. Peter.
Špan Ivana, Loke.
Jekl Franc, Celje.
Razboršek Helena, Arnja vas.
Izak Barbara, Ojstrica.
Šerak Alojzija, Breg.
Grizold Jera, Smolnik.
Rotard Marija, Sp. Polskava.
Spolenak Ignac, Ptuj.
Pelzl Jožef, Maribor.
Jeretin Frančiška, Maribor.
Gulin Ana, Ptuj.
Kebrič Ana, Maribor.
Svetel Marija, Ljubljana.
Lepej Apolonija, Sp. Poljčane.
Lapuh Jožef, Gor. Obrež.
Galun Ana, Vojnik.
Jesih Ana, Loke.
Arhar Ivan, Ljubljana.
Kandus Lucija, Šmartno o. P.
Repič Franjo, Beograd.
Jerina Franc, Ljubljana.
Garvas Josip, Podgorica.
Gregorc Anton, Ljubljana.
Korže Jožef, Ponikva.
Selinšek Jurij, Starše.
Majer Jakob, Žitnice.
Hojnik Josipina, Strmec.
Vodenik Franc, Farna vas.
Hudopisk Katarina, Stražišče.
Rojko Neža, Grajenščak.
Peternel Marija, Ljubljana.
Ojstruh Martin, Debro.
Pommer Matija, Maribor.
Podhovnik Ivan, Podgora.
Golc Blaž, Popovci.
Žorž Ivana, Podraga.
Margetič Marija, Celje.
Okorn Marija, Lava.
Filipič Franc, Celje.
Florijanc Ludvik, Vojnik.
Gorjup Frančiška, Sv. Peter v Savinjski dolini.
Škofič Franc, Starovčak.
Filej Martin, Pobrežje.
Fastenbach Julijana, Bukovje.
Prates Marija, Maribor.
Visenjak Marija, Završe.
Kovač Josip, Bošljin.
Šolar Andrej, Poljšica.
Kopač Marija, Beograd.
Lenart Klara, Rajhenburg.
Videnič Martin, Cerkje o. K.
Bedenik Ivana, Maribor.
Kramberger F., Vukovski vrh.
Fludernik Marija, Sombor.
Čas Ivan, Sv. Janž pri Dravogradu.
Maschera Serafina, Maribor.
Gaube Avrelija, Sv. Križ.
Radej Ivan, Breg.

Po vseh umrlih se je takoj izplačala pogrebnina v skupnem znesku **Din 730.452·—.** Kdor še ni član „Ljudske samopomoči“, naj zahteva brezobvezno in zastonj pristopno izjavo.

BLAGAJNIŠKO NAČELSTVO

Ne bojte se zime!

Dobro oblečen človek je zaščiten proti mrazu. Naše nizke cene omogočajo vsakomur, da se dobro obleče.

OBIŠČITE NAŠE PRODAJALNE.

TIVAR-obleke

Za konzorcij izdaja in urejuje Viktor Eržen v Mariboru. — Tiska: Ljudska tiskarna, d. d. v Mariboru, predstavitelj Josip Ošlak v Mariboru.